

(1930 -)

REFET KAVUKÇU

Nur talebeleri kendi aralarında dersler okuyup hizmet sohbetleri yaparlarken âlemlerine bir hatıra düştüğünde, mevzua göre bazı sembol isim ve şahsiyetler hafıza şeritlerinden hemen akmaya başlar... Mutlak bir tahsis mümkün olmamakla beraber, bu nurlu hizmet kervanında bahis mevzuuna göre –mesela- akla ilk geliveren kadim isimler şöyle sıralanabilir:

Mutlak vekil ve varis; Zübeyir Gündüzalp, Tâhirî Mutlu, Mustafa Sungur, Bayram Yüksel, Ceylan Çalışkan, Hüsnü Bayram, Abdullah Yeğin... Osmanlıca el yazısı; Hafız Ali, Hüsrev Altınbaşak, Tâhirî Mutlu, Hasan Atif... Naşirler; Said Özdemir, Ahmed Aytimur, Atif Ural... Takva ve velayet; Tâhirî Mutlu, Mehmed Feyzi Pamukçu... Çok sual sorma; Hulusi Yahyagil, Refet Barutçu... Şiir; Hasan Feyzi Yüreğil... Hariç memleketler; Salih Özcan... Mahkeme ve müdafaa; Ahmed Feyzi Kul, Av. Bekir Berk, Av. Gültekin Sarıgül... Ankara ve içtimai meseleler; Dr. Tahsin Tola, Gıyaseddin Emre... Ve hakeza... Bu tarihi şahsiyetlerin ad ve hizmet hatıraları yüzyıllar geçse de nur talebelerinin hafıza kayıtlarından silinmeyecektir. Risale-i Nur'un kapak ve iç sayfa başlık yazıları ve vecizeli tablolar bahis konusu olunca da akıllara hemen bir isim geliverir... Hattat, ressam, müzehhib Refet Kavukçu'dan bahsediyoruz... İlahi kader programında ona da gözlere hitap edecek estetik yazı ve poster sanatı ile hizmet görevi tevdi etmiştir...

Tarih 18 Temmuz 2010. Erzincan Risale-i Nur medresesinin zemin katında -müze değerindeki- Refet Kavukçu Ağabeyimizin çalışma odasındayız. Refet Ağabey bize saatlerce vakit ayırdı. Hatıralarını dinledik, kaydettik. Yarım asırdır devam eden, biriken; kendi el yazması tevafuklu Kur'an ve Cevşen'i, Risale-i Nur kitaplarının 'Gotik Harf' tarzı başlık yazı çalışmalarını, yüzlerce poster ve tablolarını, Bediüzzaman albümünü ve -perde arkasına sakladığı- birebir ebatta tuvale nakşettiği iki adet yağlıboya Bediüzzaman tablolarını hayranlıkla, takdirle inceledik.

Erzincanlı Refet Kavukçu'nun anlatımıyla; öğretmenlerinin telkini ile dehşetli bir imansızlık kuyusuna düşmek üzere iken nurları tanınmasını, Hz. Üstad'ı ağabeylerin tensibi ile Ankara'ya davet etmesini ve o anda yaşadıklarını, Bediüzzaman'ın fakirane evinin tasvirini, Zübeyir Ağabeyin Hz. Bediüzzaman'ın hizmetindeyken hal ve tavrını tablolaştırarak bizlere aktarmasını, ihtilal öncesi nur talebelerinin Meclis'i ziyaretini... Ve ayrıca; Hz. Üstad'ın hükümetin ricası ile Ankara yolundan Emirdağ'a geri dönmesini, Üstad'ımız Said Nursi'nin hayatta iken yazıp neşrettiği en son mektubun hikâyesini, Erzincan hizmetlerinin tarihe geçmiş simalarını dinlerken merak, heyecan ve sürur içindeydik...

Bediüzzaman Hazretlerinin isimleri aynı, soyadları kafiyeli iki talebesi vardır. Refet Barutçu, Refet Kavukçu... Refet Barutçu Nurlarda onlarca kere ismi geçen, Hz. Üstad'a tevcih ettiği sualleriyle ünlü, 1886 Beykoz doğumlu, 1975'de Ankara'da vefat eden Emekli Yüzbaşı ağabeyimizdir. 'Barutçu' soyadı onun askerlik olan mesleğini iş'ar ediyor sanki... Hedef konumuz olan hattat/ressam Refet Kavukçu Ağabeyimizin 'Kavukçu' olan soyadı da sanki meslek alametlerini taşıyor... İki 'Refet' ağabeylerimizin yan yana çekilmiş fotoğrafını metin içinde yayınlıyoruz...

Refet Kavukçu'nun hatıralarını yazıp düzenledikten sonra kendisine ve ilgili olanlara tashih ettirdim...

Refet Kavukçu Anlatıyor:

1930 Erzincan doğumluyum. 1937'de ilkokul kaydımı yaptırdım, üçüncü sınıfta iken 27 Aralık 1939'da bildiğiniz büyük Erzincan depremi oldu. Depremde evimiz yıkıldı, binanın altında kaldık, bir kardeşim vefat etti. Sivas'a gittik, orada bazı dostlarımızın evlerinde misafireten kaldık, tekrar dönüş yapıp üçüncü sınıfı tamamladım.

Amcamların daveti üzerine Erzincan'dan Konya'ya gittik, 1940-42 yıllarında Konya'da kaldık. Dördüncü sınıfı Konya'da okudum, tekrar Erzincan'a geri döndük. Beşinci sınıfı ve ortaokul tahsilimi Erzincan'da tamamladım, liseye gitmedim.

Okuldan sonra, babamla beraber sekiz-on sene bakkaliye ticareti yaptık. Sonra 'resim' merakımdan dolayı bir atölye açtım. Dükkânlara ticari tabelalar, resimler yapıyordum. Bu konuda herhangi bir eğitim almadım, mevcut olanlara bakarak çalışırdım. İstanbul'a gittiğimde de tabelacıları seyrederek, onlardan notlar alır, onları taklit ederek iş yapardım.

1956 senesinde bir arkadaşımın tavsiyesiyle Risale-i Nur'u tanıdım, 1959'da Hz. Üstad'ı ziyaret ettim. 1960 senesinden itibaren Gotik yazı tarzına göre Risale-i Nur kitaplarının dış kapak yazılarını ve iç sayfa başlıklarını hazırladım, ağabeyler tarafından kabul gördü. Risale-i Nur'dan vecizeli tablolar çizdim, Hattatlığım da oldu; tevafuklu Kur'an, Cevşen yazdım... Hizmeti de düşünerek Erzincan merkezinde bir kitapevi açtım. Adı; İslam Kitapevi...

Refet Barutçu - Refet Kavukçu

OKULDA İNANÇSIZLIK KUYUSUNA DÜŞMEK ÜZEREYDİM

Depremden sonra ilkokul dördüncü sınıfı Konya'da okuduğumu söylemiştim. Konya'da bir mahalle hocasından biraz Kur'an talimi de gördük ağabeyimle beraber. Çok büyük bir gizlilik vardı. Elif cüzlerini koynumuza saklar öyle giderdik. Hoca bizi iç odalardan birine alır, pencereleri perdeyle sıkıca kapatırdı... Çıkarken de mahalleyi tedkik eder herhangi bir emniyet mensubu, jandarma var mı, yok mu diye bakardık. Kimse olmadığı anlaşılınca hocamız bize, "Hemen şu köşeyi dönün kimseye görünmeden gidin" derdi. Elif Cüz'ünü o mahallede öğrendik.

İlkokul'da, ortaokulda okurken aldığım bazı derin yaralar vardı bende. Öğretmenlerimizde bir tabiatçılık akımı vardı o zaman. Tabiat yarattı tarzında çocukların o körpe dimağlarını yaralıyorlardı.

Mesela, bir gün öğretmenimiz sınıfta, "Bu dünyayı tabiat mı yarattı, yoksa Allah mı yarattı?" diye çocuklara sordu. Biz "Allah yarattı!" dedik. Öğretmen: "Peki, bakalım Allah mı yarattı, yoksa tabiat mı yarattı bir görelim bakalım" dedi. Sonra da "Allah'tan şeker isteyin bakalım, eğer varsa size şeker verebilir" dedi. Tabi çocuklar "Allah'ımız bize şeker ver" deyince bir şey göremediler. Sonra da, "Tabiat ana bize şeker ver!" diye bağırttırdı çocukları. Tavanlar betonarme olmadığı için, ahşap tahtaların arasından şekerler dökülmeye başladı. Sonradan anlıyorum ki, öğretmen okulun hademesi ile anlaşılıyor, hademeyi çıkarıyor tavana, oradan şeker bırakıyor. Ben bu hadiseyi yaşadım. Meğerse o yıllar Allah'ı inkâr ettirip, tabiat perestlik cereyanını kabul ettirmenin tam manasıyla işlendiği yıllarmış. Biz bunu sonradan anlıyoruz...

Sene 1942-1943. Ortaokulda Tabiat dersimiz, Tabiat kitabımız var, öğretmenimiz de bir kadın. O da, her derste girişte, "Bu çiçeği, bu âlemi tabiat yarattı, bu böceği tabiat nizamladı..." diye başlardı. Böyle darbeler yiyordu körpe dimağlarımız...

1948-1950'lilerde artık tahammül edilemez bir durumda inançsızlık kuyusuna düşmek üzereydim. Çok rahatsız durumdaydım. Babam camiye gönderiyor, gidip-gezip geliyor, namaz kılmıyordum. O zamanlarda haftada bir, ayda bir neşredilen iki yapraklık bazı mecmualar vardı; Hak Dini, Hak Yolu tarzında... Bazı tasavvuf kitapları da vardı... İmam-ı Gazali'yi, Mevlana'yı da okuyorum... İçimdeki sıkıntıyı, inançsızlığın bana verdiği ıstırapı

giderebilmek için onlara yöneldim... Epeyce bir tamirat gördük, fakat içimde yine bir ukde var... Çözemiyorum bir türlü... İspat istiyorum, mantık istiyorum... Akıl yoluyla meseleyi halletmem lazım geliyor... O ciheti, ben o kitaplarla gideremedim. Belki de vardır, ben gideremedim. Bir taraftan da içimdeki ukdeyi çözmek için yapılan neşriyatı devamlı takip ediyorum.

RİSALE-İ NURLARI OKUYUNCA BENİ TESİRİ ALTINA ALDI

Ben böyle arayış içinde iken yıllar geldi, geçti... Nihayet 1956 senesinde bir gün, dükkânımızın komşusu Cemal Uncu ismindeki bir arkadaşım, "Sen kitapçılara çok gidip geliyorsun, Bediüzzaman'ı okudun mu?" dedi bana. "Bilmiyorum, duymadım da" dedim. "Osman Dede'de var, gidersen verirler sana" dedi. Osman Dede dediği, 'Osman Avni Yüksel' isminde 'Tavşanoğlu' lakabında annemin köy komşusu, emekli Jandarma Astsubay sakallı yaşlı bir zat. Risale-i Nur'lar Erzincan'a ilk defa 1945 senesinde bu jandarma astsubay Osman Avni Yüksel tarafından getirilmiş. Burada bazı hacı ve hocalar sahip çıkmışlar. Kış gecelerinde kendi evlerinde bir araya gelip, sekiz-on kişi olarak eserlerden okuyorlarmış.

Gittim, Osman Dede'den bir kitap aldım. Kitap yeni harflerle daktilo ile çoğaltılmış, kapağı yok, ismi de yazılı değil. Onu bir günde okudum. Tam anlamasam da beni hakikaten etkiledi, tesir altına aldı, büyük bir müessiriyet başladı bende. Gittim kitapların devamını istedim... Sonraları kitapların tamamını aldım. "Konuşan Yalnız Hakikattir" mektubunu tevafuken bir kitabın arasında ayrıca kopmuş olarak buldum; okuyunca beni çok çok tesir altına aldı. Ve öylece devam ettim...

1957 senesinin yaz aylarında Risale-i Nurlar Ankara'da matbaalarda basılmaya başlandı. Üç adet Sözler gelmişti bana Ankara'dan. Sonraki yıllarda bu baskı işi İstanbul'da devam etti. İstanbul'da Mehmed Fırıncı, Mehmed Birinci Ağabeylerle tanıştım. Ankara'da da Said Özdemir ağabeyle tanıştım.

Refet Kavukçu'nun çalışma odasının duvarına tuval üzerine resmettiği tam boy yağlıboya Bediüzzaman posterleri

AV. BEKİR BERK'İN RİSALE-İ NURLARA VURULMASI

Avukat Bekir Berk Ağabeyi de 1958'de duymuş oldum. İstanbul'da ve Ankara'da tanıştığım ağabeyler vesilesiyle nurlara az çok vakıf olmaya başlamıştık ki, 1958'de bir Ankara davası oldu. Nazilli'de bir gazete "Nurcular Said Nursi'ye peygamber diyorlar" diye bir haber yapınca Zübeyir ağabeyler altı imzalı, bir sayfalık bir cevap hazırlıyorlar. Ankara'da bulunan ağabeyler de bunun dağıtımını yapınca, gazeteler gene "Nurcular Ankara'da beyanname dağıttı" şeklinde, aleyhte bir neşriyat başlatıyorlar. Bunun üzerine savcılık harekete geçiyor ve on ağabeyi içeri alıyor.

Bunun üzerine Dr. Tahsin Tola Ağabey, İstanbul'dan okul arkadaşı olan Avukat Bekir Berk'i bu davanın vekâleti için Ankara'ya davet ediyor. Bekir Ağabey Erzincan'a geldiğinde o günleri şöyle anlatmıştı bize: "Ağabeylere 'Sizi mi müdafaa edeyim, yoksa davanızı mı?' diye sordum. 'Risale-i Nur'un müdafaasını yap' dediler. Ben de 'Risale-i Nur'u müdafaa etmem için bu kitapları okumam lazım, bana altı ay müsaade edin' dedim. Zübeyir Ağabey: 'Altı ay değil, biz altı sene de bekleriz' deyince ben o zaman orada vuruldum nurlara." Böyle demişti Bekir Berk

Ağabey. Av. Bekir Berk o günden sonra artık diğer davaları bırakıyor, nurun davalarını kendisine ideal olarak seçiyor. 1973 yılının sonuna kadar fahri avukatımız olarak, -hatta Hızır'ımız olarak- nerde bir dava açılrsa Bekir Ağabey aklımıza gelir, ona bir telefon eder, bir mektup yazar desteğini arardık.

ATIF URAL VE AĞABEYİ KEMAL URAL İLE HEKİMOĞLU İSMAİL ERZİNCANLIDIR

Sözler kitabını ilk defa 1956 yılında Ankara'da matbaalarda tab ettiren Atıf Ural aslında Erzincanlıdır. Ama babasının memuriyetinden dolayı Kars doğumludur. Atıf ve ağabeyi Kemal Ural ile Risale- Nur'u tanıdıktan sonra tanıştık. Kemal Ural Ağabey bana mektuplar yazarak devamlı teşci ediyor, "Erzincan'dan bir yıldız doğuyor" gibi layık olmadığımız taltiflerde bulunuyordu. Samsun/Lâdik'te idi o sırada. Atıf, Erzincan'a 1964'de geldi, bir-iki gün kadar beraber olduk. Nasıl görmemiz gerekiyorsa öyle bir insandı. İhlâs, tevazu zirvede... Ömer Okçu yani bilinen ismiyle Hekimoğlu İsmail de Erzincanlıdır. Onun da çok hizmetleri var... Allah onlardan razı olsun...

HZ. ÜSTAD'I DAVET ETMEK VE MECLİS'İ ZİYARET ETMEK İÇİN ANKARA'DA TOPLANDIK

Hz. Üstad 1959 senesinin Kasım, Aralık aylarında Konya'da Hz. Mevlana'yı, Ankara'da Hacı Bayram Veli'yi, İstanbul'da da Eyüp Sultan Hazretlerini ve oralardaki talebelerini ziyarete gitmişlerdi. Gazetecilerin çok sıkı takibi ile nurcular hakkında büyük bir neşriyat başladı. Çok aleyhte ve iftiralı yazışmalar oluyor, köşe yazıları çıkıyordu. Meclis, Bakanlar Kurulu bu aleyhteki neşriyatın tesiri altında kalır diye bizler de endişe duyuyoruz.

1960'ın Ocak ayı idi. 6 veya 7 Ocak... Ankara'dan bütün Türkiye sathına bir mektup yayınlandı. Ahmed Feyzi, Mustafa Sungur ve Said Özdemir ağabeylerin imzasını taşıyordu mektup. "Bulduğunuz yerlerdeki kardeşlerden bir veya iki kişi olarak Ankara'ya bekliyoruz..." tarzında bir davet mektubu. Biz Erzincan'dan iki arkadaş bu davete icabet edelim dedik. Ben ve Mehmed Küçükağa beraber gittik. Ulus'ta Murat Lokantası'nın üstünde bir daire kiralanmış, o dersanede toplandık... Ahmed Feyzi Kul Ağabey bizi çağırma gayesini şöyle izah ettiler: "Biz yarın Büyük Millet Meclisi'ne gideceğiz, herkes kendi milletvekilini bulacak, bakanı varsa bakanı görülecek; Risale-i Nur'un mahiyeti, Üstad'ın gayesi, hizmetimiz bizzat milletvekillerine, bakanlara anlatılacak. Ta ki gazete neşriyatlarının tesirinde kalarak, aleyhimizde herhangi bir karara tevessül etmesinler. Kedimizi tanıtacağız" dedi. Sonra Ağabeyler: "Biz Mecliste iken, Hz. Üstad'ımıza Bahçelievler'de bir daire kiraladık, orada kalacak. Hz. Üstad'ı getirmek için bir heyet çıkaracağız, o heyettekiler Üstad'ımızı sabahleyin Emirdağ'dan Ankara'ya getirecekler" dediler. Kura çektiler...

Çekilen kur'ada Samsun'dan Ali Rıza Sağlamer, Adıyaman'dan Dursun Kutlu, bir de Hüsrev Ağabeyin sağ kolu sayılan yazı işlerini yürüten Astsubay Fahri Türkmen... Bunlar çıktı kur'ada. Fahri dedi: "Ben Üstad'ımızı birkaç defa ziyaret ettim." Bana verdi Kura'sını. Bir de Yahya isminde Çankırlı bir kardeşimiz arabamızı kullanacak, dördümüz... Arabamız yeni alınmış bir minibüs, koltukları konulmamış, kilim sererek gecenin geç bir saatinde Emirdağ'a hareket edildi. Erken bir saatte Emirdağ'a indik.

BEDİÜZZAMAN'IN EVİ FAKİRANE...

Üstad'ımızın evi Emirdağ çarşısında dükkânların üzerinde ahşap bir ev. İki daire var, birinde Üstad'ımız oturuyor. Oraya doğru gidiyoruz. Hüsnü Bayram ağabeymiş, orada tanıdım, o karşıladı bizi. Üstad'a gittiğimizi anlayınca: "Üstad'ımız çok hasta, sesi kısıldı konuşmıyor, ziyaretçi de kabul etmiyor. Bir de akşam Üstad'ımız aleyhine İnönü'nün bir radyo konuşması oldu; güya Menderes Üstad'ımızı köy köy gezdirip parti propagandası yaptırıyor. Bu emniyetin dikkatini çekiyor, emniyet nezaret altında tutuyor Üstad'ımızın evini. Kimseyi bırakmıyorlar, gidemezsiniz" dedi. Biz de: "Üstad'ımız bazı vilayetlere davet ediliyor, başta Ankara olarak davetler var" dedik. Hüsnü Ağabey, "Mektupları ben götürüyüm" dediyse de, kabul görmedi. Gitti-geldi "Üstad'ımız kabul buyurdular" dedi.

Arka caddeden giriliyor Üstad'ımızın evine. Giriş kapısının karşısında bir çay ocağı var. Oradan bazı sivil polisler gireni çıkını tespit ediyorlar. Fakat bize mani olmadılar. Girdik, birkaç basamakla Üstad'ımızın koridoruna çıkılıyor. Koridor dar, birkaç oda kapısı açılıyor koridora. Birinde Üstad'ın hizmetine bakan Zübeyir ve Hüsnü ağabeyler kalıyor. Diğer bir oda da Üstad'ımız kalıyor. Koridor ahşap, herhangi bir sergi de yok. Kış, Ocak ayı olduğu halde öyle bir donanım içinde değil, fakirane bir ev. Kapının yanında iki-üç raflı bir teldolap var. Dolabın içinde de küçük bir alüminyum tas, tasın içi boş, yanında bir yumurta var. Üstad'ın kapısının önüne götürdüler bizi...

ÜSTAD'IN ELİNİ ÖPERKEN BAYGINLIK GEÇİRDİM

Hz. Üstad'ı ziyaretimi anlatmadan önce şunu arz edeyim: O sıralarda Manisa'da bir hadise oluyor... Manisa Merkez Vaizi Emin Zeyrek hoca efendi, Muzaffer Arslan ağabeyin 'Hz. Üstad Mehdi'dir' demesine tahammül

edemeyip itiraz ediyor. Fakat neticede “Ben bütün hadis külliyelerini okuyacağım, Mehdi hakkındaki rivayetleri toplayacağım” diyor. Hakikaten Emin hoca efendi, bir-iki ay içinde Hz. Mehdi hakkında A4 kâğıdına sekiz sayfalık bir yazı bloğu hazırlamış... Orada ispat var... Bana da gelmişti. Onu okuyunca, makamı anlayınca benim için Hz. Üstad’ı ziyaret çok zorlaşmıştı.

Üstad’ın kapısını açtılar çok heyecanlıyım... Üç dört senedir nurları okuyorum ama Hz. Üstad’ı ziyaretin usul-üslubunu bilmiyorum. Arkadaşlar önce girsin de, onlar nasıl hareket ediyorsa ben de öyle yapayım, adapta bir kusurum olmasın diye düşünüyordum.

Fakat beraber geldiğimiz arkadaşlar: “Biz daha evvel bir-kaç kere ziyaret ettik, onun için ilk önce senin girmen lazım” dediler bana. Onlar böyle deyince benim heyecanım daha da arttı tabi. Artık baktık Üstad da bekliyor, eliyle ‘Gelin’ diye işaret etti bize. Hz. Üstad karyolanın üzerinde oturuyordu... Baş tarafını, sırtını dayamış, bir kitap mütalaa ediyordu... Ve epeyce bir heyecanla huzuruna gidebildim. Elini aldım öptüm. Bendeki heyecan doruğa çıktı. Eli alımda iken, bir anda bir-kaç saniye kendimi kaybetmişim, bir baygınlık hali geçirmişim. Anladım ki Üstad elini kendisi bekletiyor. Elini indirdim. Karyolanın önüne bir-kaç tane sandalye minderleri koymuşlar. Oda ahşap döşeme, çıplak, başka bir malzeme yok. Minderlerden birinin üzerine oturdum. Tabi karyolanın tam önü oluyor. Diğer kardeşler de geldiler, oturdular. Hüsnü Bayram ağabey de Hz. Üstad’ın başucu yanına yere oturdu. Mektupları verdik...

ÜSTAD MEKTUPLARI OKUTTU, ANKARA DAVETİNİ KABUL ETTİ

Mektupları Hz. Üstad’a verdik. Kapalı zarflardaydı mektuplar. Mektupları Üstad eliyle sıraya koydu. Altı vilayete davet ediliyordu. İlk öce Ankara’ya davet mektubu... En üstteki zarftaydı, aldı açtı, Hüsnü Bayram Ağabeye verdi “Oku” dedi. Bütün mektuplar dinlendi. Ankara mektubunda Mustafa Sungur, Said Özdemir ve Ahmed Feyzi Kul ağabeylerin imzası vardı, Üstad Ankara’ya davet ediliyordu. İkinci mektup Samsun’a davet mektubu idi, Samsunlu Ali Rıza Sağlamer yazmıştı. Üçüncü Mektup Adıyaman’a davetti, Adıyamanlı Dursun Kutlu’nun. Diğer üç vilayete de ben davet mektubu yazmıştım. Erzurum, Erzincan ve Sivas’a davet mektubu yazmıştım. En son benim mektuplar okundu.

Hz. Üstad dinledi mektupları. Hakikaten sesi kısalmış, biz önünde oturduğumuz halde anlayamıyoruz... Hüsnü Bayram Ağabey naklediyordu bize. Derken bize döndü, sesi açıldı, gayet net bir İstanbul şivesiyle: “Bana yirmi bir defa zehir verdiler. Benim bu zehirlerin tesiriyle yataktan kalkacak halim yok, bu davetlerin hepsini kabul ediyorum, fakat sıhhatimin ve ortalığın düzelmesinden sonra, inşallah icabet edeceğim. Şimdi Ankara davetine icabet ediyorum” dedi. Hz. Üstad hakikaten çok halsiz, zayıf, yataktan kalkacak hali yoktu.

Üstad Ankara davetini kabul etti. Önünde tavandan asılı, basmalı düğmesi olan bir zil var. Zili çaldı, içeriye Zübeyir ağabey girdi. İlk defa orada tanıdım Zübeyir ağabeyi. Büyük bir saygı içerisindeydi... Hakikaten Zübeyir Ağabeyi Hz. Üstad’ın karşısında seyretmek lazım... Saygı, hürmet o kadar fotoğraflaşır yani... Hz. Üstad’ın huzurunda çok tatlı bir duruşla bekliyor... Üstad dedi: “Zübeyir arabayı hazırla, Ankara’ya gideceğiz.” Zübeyir ağabey dışarı çıktı, bize: “Siz dışarıda bekleyin, hep beraber gideceğiz” dedi.

Sokak kapısından dışarı çıkınca, bir bekçi bizi karşıladı, “Sizi Emniyet Müdürlüğü’nden çağırıyorlar” dedi. Götürdüler bizi Emniyet Müdürlüğüne. Biz dört arkadaşız, birisi arabanın şoförü Çankırılı Yahya. Nöbetçi komiser “Niye geldiniz buraya?” diye sormaya başladı. “Bediüzzaman Hazretlerini ziyarete geldik” dedik. “Ne var bu ihtiyarda, nasıl buluyorsunuz, nasıl anlaşıyorsunuz, nerde görüştünüz?” Böyle aleladede, biraz çocuğumsu sualler gibi geldi bize. O zaman savcılar, emniyet mensupları zaten aynı soruları soruyorlardı hep. “Ankara’da bir yerde konuşmalarımız sırasında anladık ki aynı kitapları okuyoruz. Bu kitapların müellifi olan zat Emirdağ’da imiş, onu ziyarete gidelim deyip, bir araba kiraladık, geldik” dedik. İfadelerimizi aldı, bıraktı bizi.

BEDİÜZZAMAN’LA BERABER ANKARA’YA DOĞRU YOLA ÇIKTIK, FAKAT...

Hz. Üstad’ın evinden ayrılınca, dışarıda birer bardak çay içtik. “Üstad’ımız arabaya bindi, sizi bekliyor” diye haber geldi, hemen gittik, minibüse bindik. Üstad’ımızın ipe bağlanmış, bir takım Osmanlıca kitapları ile bir valizini yanımıza koydular. Ve Ankara’ya hareket ettik. Yolda öğle namazını bir ağacın altında kıldı Üstad’ımız. Biz Zübeyir Ağabeylerle beraber ayrı yerde kıldık. Hüsnü Bayram ağabey taksiyi kullanıyor, Zübeyir ağabey onun yanında oturuyordu. Üstad’ımız da taksinin arka koltuğunda oturuyordu.

Yola devam ediyoruz. (11 Ocak 1960) Saat bir oldu, öğle ajansı okunurdu radyodan. Takside radyo var, Üstad’ımız dinliyor. Zübeyir ağabey geldi dedi ki: “Üstad’ımız radyodan ajansı dinledi. Biz Emirdağ’dan ayrılınca Başvekil Menderes Bakanlar Kurulu’nu toplantıya çağırıp, ‘Said Nursi Ankara’ya geliyor; alalım mı, geri mi çevirelim’ diye bakanlara soruyor. Bakanlar Kurulu da, ‘Üstad’ımızın Emirdağ’da mecburi iskâna tabi

tutulmasına' karar veriyor. Geri dönmemiz gerekiyor bu karar gereğince. Fakat Üstad'ımız bu kararı dinlemiyor. Diyor ki, 'Bu yanlış bir karar, ben Ankara'ya gideceğim. Kardeşlerime söyle korkmasınlar. Küfrün belini kırdık, bundan sonraki çirpinişi beli kırılan yılan gibidir.' Bizi takip edin, biz Gölbaşı istikametinden Ankara'ya gireceğiz" dedi ve gitti Zübeyir Ağabey. Biz takip ediyoruz, bir müddet sonra Üstad'ın taksisi bizden çok fazla süratli hareket ettiği için ilerde kaldı, birbirimizi kaybettik.

Biz onlara kavuştuğumuz zaman, Ankara emniyet mensupları Üstad'ımızı durdurmuşlar. Yol stabilize, yeni açılmış o zaman. Yolun ortası açıldı. Biz oradan geçelim, bizi görmesinler dediysek de polisler yanımıza geldi, bizi de durdurdular. Bizim minibüsteki eşyaları Üstad'ın arabasına aktardık, Ankara emniyetine gönderdiler bizi. Üstad'ımızı da tekrar Emirdağ'a geri çeviriyorlar.

Bir-iki ay sonra Zübeyir Ağabeyi gördüm, o sırada anlatmıştı: "Siz gittikten sonra Emniyet Müdürü Üstad'ımıza Bakanlar Kurulu kararını okudu. Üstad'ımız da: 'Bu karar yanlış, ben de bir vatandaşım, benim de seyahat hürriyetim var. Ben emniyetin manevi bekçiliğini yapıyorum, emniyetin manevi destekçisiyim. Binlerce talebem beni Ankara'ya davet etmiş, ben onların davetine icabet ediyorum' dedi. Emniyet Müdürü: 'Hocam, Ankara'ya gidebilirsiniz, ama zarar bana dokunur. Bana bu emir verildi, sizin buradan geri dönmeniz lazım' dedi. O zaman Üstad: 'Ben bu karar için dönmüyorum, senin hatırın için dönüyorum' dedi ve Emirdağ'a geri döndük." Zübeyir ağabey böyle anlatmıştı bana.

CUMHURİYET 12 Ocak 1960

Bediüzzaman'ın 11 Ocak 1960 tarihinde emniyetin ricası ile Ankara'ya varmadan Gölbaşı'ndan Emirdağ'ına geri dönmemesinin haberi bir gün sonraki bütün gazetelerin birinci sayfalarından verilmişti

BEDİÜZZAMAN HAZRETLERİNİN EN SON MEKTUBU YAZILIYOR

Bediüzzaman Hazretlerinin hayatta en son yazdığı mektup, Emirdağ Lâhikası'nda neşredilen en sondan ikinci mektuptur... "Bizim vazifemiz müsbet hareket etmektir. Menfî hareket değildir." şeklinde başlayıp devam eden mektup ise kitabın en sonunda neşredilmesine rağmen, sondan ikinci sıradaki mektuptan on gün kadar önce, 1960 yılının ilk günlerine Ankara Beyrut Palas Oteli'nde yazılmıştır.

11 Ocak 1960 Pazartesi günü Hükümetin, Bediüzzaman'ın Emirdağ'da mecburi iskâna tabi tutulması kararının radyodan ilan edilmesi ve Ankara yolundan geri çevrilmesinden bir hafta kadar sonra bu son mektup neşredildi. Bu mektup bir nevi dilekçe mahiyetindedir. Üstad'ımız o mektupta Emirdağ-Isparta arasında gidiş-geliş müsaadesi istiyor. "Ben bir yerde kalamıyorum, rahatsız oluyorum, tebdil-i hava yapmam lazım" şeklinde bir mektup. Ondan sonra Isparta'ya kadar gidiş-geliş müsaadesi verdiler Hz. Üstad'a. Ve bilindiği gibi Üstad'ımız kısa bir süre sonra, 1960 Mart ayının 20 sinde Urfa'ya doğru son yolculuğunu yapıyor...

BEDİÜZZAMAN EN SON MEKTUBUNDA TALEBELERİNİ TESELLİ EDİYOR

Hz. Üstad, Emirdağ Lâhikasında sondan ikinci sırada neşredilen bu son lâhika mektubunda; Ankara yolundan dost memurların hatırı için geri döndüğünü, merak edilmemesini, geri dönmesinin rahmet olduğunu, altı vilayete davet aldığını, , Konya, İstanbul ve Ankara seyahatlerinin siyasi olmadığını açıklıyor. Mektup aynen şöyle:

Bediüzzaman Said Nursi'nin Gazetelere Bir Mektubu

(Bize ait mes'eleleri yazan gazetelere hitaben yazdığım bu yazıyı neşretseler, bugünlerde olan aleyhimdeki

isnadlarını helâl edeceğim. Şiddetli hastalığıma binaen bu kısacık mektubumu o gazeteler neşretsinler ki; bizi düşünen kardeşlerim kederlenmesin.)

Evvelâ: Bugünlerde olan mes'eleler için merak etmeyiniz. Hakkımızda tecelli eden, inayet ve rahmet-i İlahiye ile bu büyük bir hayırdır. Hem hasta olduğumdan konuşmaya ve görüşmeye de tahammül edemiyorum. Şimdi Risale-i Nur'un dâhil ve hariçteki fevkalâde intişarı ve geniş fütuhâtı ile düşmanlar da dost olmuşlar. Herkesin konuşmak istemesine mukabil, inayet-i İlahiye ile sesim de kısalmış ki; daha Risale-i Nur bana ihtiyaç bırakmadığından görüşüp, konuşamıyorum.

Beni altı vilayetten davet etmeleri üzerine giderken önümüze gelen ve Risale-i Nur'un ve mesleğimin hakikatını anlayan dost memurlar, Emirdağı'nda istirahat etmemi ve şimdilik Emirdağı'nda kalmamı hükûmetin rica ettiğini bildirdiler. Zâten görüşmeye ve konuşmaya tahammül edemediğimden hakkımdaki bu dostane teklif ve vaziyet bir inayet oldu ki; beni davet eden çok vilayetlerdeki hakikî kardeşlerimin hatırları kırılmasın. Hem bazı vilayetlere gidip diğer vilayetlere gidemediğimden ileri gelen vaziyetimle, yüzbinlerle hakikî fedakâr talebelerim gücenmesinler.

Sâniyen: Benim bu seyahatlerimde kat'iyen siyasetle alâkâmın olmadığına bir delil; kırk seneden beri siyaseti terkettiğimden, yalnız ve yalnız Kur'anın bu zamana tam muvafık bir tefsiri olan Risale-i Nur küfr-ü mutlakı kırdığı için anarşistliğe ve tahribatçı cereyanlara karşı sed çektiği gibi, Kur'anın Risale-i Nur'a verdiği dersinde bir kanun-u esasî olan

><<h² ' - ! ö<< *² + - : ö^{1/2}? << * - + ! << : ö - * - i << # ö<< □ ö<< :

sırrı ile; "Asayişe ilişmek; beş câni yüzünden doksan masuma zulüm etmektir" diye olan uhrevî hizmetimiz; vatan, millet ve asayişe de büyük bir faidesi olması ciheti ile, beni tecessüs eden veyahut da zahmet veren polis ve inzibatlara da helâl ediyorum. Onları asayişin mücahid muhafızları diye kardeş gibi mesrurane kabul ettim.

Hattâ beni Ankara'dan çevirmelerini de kabul ettiğim gibi, hakkımda bir inayet-i İlahiye vesile olmaları cihetiyle Allah'a şükrettim. Ve kemal-i ferahla Ankara'dan döndüm.

Sâlisen: Her yerde Risale-i Nur'un intişarı ve okunması ve pek fazla müştakları bulunması dolayısıyla benimle görüşmek ve konuşmak ve davet etmek arzu ediyorlardı. Bu vaziyette, yirmi vilayete gitmemin zarureti vardı. Ancak Risale-i Nur'un tab'edildiği yerler olan Ankara, İstanbul ve Konya'ya gittim.

Beni Emirdağı'na çeviren dostlara şunu derim ki: Hakkımdaki bu muamele bir inayet ve rahmet-i İlahiye vesile oldu. Sıkılmıyorum. Yalnız benim yirmi sene kaldığım Isparta vilayetinde iki senelik kira ettiğim bir evim ve orada bazı eşyalarım var. Oranın havası da bir parça hastalığıma yarıyor. Hükûmetin müsaadeleriyle bir ay Emirdağı'nda, bir ay da kiraladığım Isparta'daki evimde bulunmak arzu ediyorum.

Bediüzzaman Said Nursî

(Emirdağ Lâhikası-II 239)

TERCUMAN 18 Ocak 1960

Bediüzzaman Hazretleri, 11 Ocak 1960'da Ankara yolundan geri çevrilip, sadece Emirdağ'da ikamet etmesi için alınan hükûmet kararından bir hafta sonra, Isparta'ya gitme müsaadesini de içeren dilekçe mahiyetinde bir mektup neşretmişti. Mektup bütün gazetelere de gönderilmişti. Gazetelerin mektubu yayınlamaları halinde hakkımı helal edeceğini de belirtiyordu Said Nursî. Haberi diğerleri gibi Tercuman Gazetesi de alaycı

bir üslupla böyle vermişti. Bu mektup, Said Nursi Hazretlerinin hayatta iken yazıp, neşrettiği son mektuptur. Emirdağ Lâhikasına girmiştir.

MECLİSE GİTTİK MİLLETVEKİLLERİ VE BAKANLARA GAYEMİZİ ANLATTIK

Hız. Üstad'ın Gölbaşı'ndan Emirdağ'a dönmesinden sonra Üstad'ı takip ettiğimiz için bizi Ankara'ya gönderdiler ve Emniyet Müdürlüğü'nde bir şefin odasına koydular. Said Özdemir ağabeyi de o gece dersaneden nezarete almışlar. Gece Av. Bekir Berk ağabeyle ile Av. Necdet Doğanata bizi ziyarete geldiler ve bazı tavsiyelerde bulundular. Sabahleyin de bazı milletvekilleri araya girmiş ifadelerimizi aldılar, bıraktılar bizi.

Ulus'taki Murat Lokantasının üstündeki Dersaneye gittik, diğer gelen ağabeylerle, kardeşlerle buluştuk. Oradan Büyük Millet Meclisi'ne gittik. Ulus'taydı o zaman Meclis binası. Meclis'in görüşme salonunda diğer ağabeyler de kendi milletvekillerini bulmuşlar. Bir-iki saat kadar Risale-i Nur'un mahiyeti anlatıldı, bir nevi Nur'un bir tebligatı yapıldı Büyük Millet Meclisi'nde.

Biz de, Mehmed Küçükağa ile beraber Erzincan'da Yıldırımlar diye bilinen bir Alevi ailesi vardı, onu bulduk. O da bizi Halk Partisi'nin salonuna götürdü, ikramlarda bulundu. Biz de gayelerimizi anlattık. Ayrıldık Meclis'ten. Akşam da Erzincanlı ama Bursa Milletvekili olan Kenan Yılmaz vardı... Demokrat Parti'nin Milli Savunma Bakanlarından... Onunla telefonla randevulaştık. Ahmet Feyzi ve Selahaddin Çelebi Ağabeyler ile Av. Necdet Doğanata, Mehmed Küçükağa ve Ben Bakan'a gittik. Ahmed Feyzi Ağabey dini veçhini anlattı nurların. Hakikaten Hız. Üstad'ın dediği gibi nurun manevi avukatının davudi sesiyle fevkalade bir konuşmasını dinledik orada. Bu konuşma üzerine Kenan Yılmaz terledi hatta karşısında. Necdet Doğanata Bakan'ın biraz sıkıldığını görünce "Ahmed Ağabey müsaade et, ben de hukuki yönünü izah edeyim" dedi ve O da hukuki yönünü izah etti... Oradan ayrıldık.

Bu Kenan Yılmaz Yassıda'da ifade verirken salonun ortasında kalp krizinden vefat etti. Allah rahmet etsin, benim de yakınım oluyordu.

BAYGINLIK GEÇİRME MESELESİNİ YILLAR SONRA ÇÖZDÜM

Burada benim Hız. Üstad'ın elini öperken baygınlık geçirmemle alakalı bir hatıra daha var, onu da nakletmek istiyorum:

Ceylan Çalışkan ağabeyin hatıralarını okuyuncaya kadar benim Hız. Üstad'la görüşmemdeki heyecanı, baygınlığı bir türlü izah edemiyordum. Orada şunu gördüm; Emirdağ'da Hamza Emek ağabeyimiz manifaturacılık yapıyor, Pazar günleri de Hız. Üstad'ın hizmetine o bakıyor. Kirlere çıkarıyor, çamaşırlarını yıkıyor, yemeğini hazırlıyor...

Hamza Emek ağabeyimizin 'Demirci Mübarek Hasan Efendi' ismiyle maruf bir amcası var. O, Hız. Üstad'ın Emirdağ'a geldiğini duyunca "Ben bu zatı ziyaret edeceğim" diyor. Nurlarla da pek alakası yok. Ama bir merak tutuyor ve Hız. Üstad'ın ziyaretine gidiyor. Üstad'ın odasının kapısını çalıyor, giriyor. Üstad, hiç hal-hatır sormadan buna çok dikkatli bir nazarla bakıyor. Dikkatli bakınca Hız. Üstad'ın gözleri yusuvarlak, iri iri olur. Üstadın bakışından o biraz daha heyecanlanıyor. Üstad diyor ki: "Hasan kardeşim, benim sende bir emanetim var." 'Emanet' sözünden, Hasan Efendinin on iki sene evvel gördüğü rüyası aklına geliyor. Rüyasında Hız. Ali Efendimiz bir sandık getirip buna veriyor. Demiş: "Bunun içinde Mehdi-i Azam var, bu sana emanet." Mübarek Hasan Efendi uyanıyor, kimseye de anlatamıyor, kendisi de çözemiyor. On iki sene geçmiş üzerinden. Hız. Üstad'ın emanet sözcüğü buna bu rüyayı hatırlatıyor. Hız. Üstad konuşmaya devam ediyor: "O emanet, dövdüğün demir gibi elinde yumuşasın, 'Demir' bil ki benim" diyor. Hasan Efendinin heyecanı iyice artıyor, bayılıp düşüyor orada. Ben bunu okuyunca, o heyecanımın az-çok izahını yapabildim.

BEDİÜZZAMAN GİYİMDE, YEME-İÇMEDE, UYKUDA TAKLİT EDİLEMEZ

Hız. Üstad'ın evindeki fakirane hali, teldolabını falan anlatmıştım size. Talebe arkadaşlar hatıra sordukları zaman onlara da anlatıyor ve şunları söylüyorum: Sakın Bediüzzaman'ın teldolabını ne evinizdeki, ne de dersanelerdeki buzdolaplarıyla kıyaslamayın... Kıyasa gelmez bu hadise... Tatbike gayret etmeyin... Yapamazsınız...

Zübeyir Ağabey bize: "Üstad üç şekilde taklit edilemez; giyimde, yeme-içmede, uykuda... Bunu ancak Bediüzzaman yapar" derdi. Fakat kendisi de Hız. Üstad'ı takipten geri kalmazdı. Hız. Üstad'ı en güzel yansıtan Zübeyir Ağabeydir.

Zübeyir Ağabey, birkaç hastalığı olan çok zayıf, nahif bir şahsiyet... Üstad'ı maddi-manevi temsil etme hususundaki duruma tahammül edemiyor, ama devam da ediyor. Bir gün merdivenlerin başından Hız. Üstad, Zübeyir ağabeyi seyrediyor. Herhalde İstanbul'da... Zübeyir Ağabey merdiveni çıkarken yürüyüşünde zorluk

çekiyo, düşe-kalka zor bela çıkıyor... Üstad da epeyce seyrediyor. Üstad'ın yanına geliyor, Üstad diyor ki: "Zübeyir! Kumandanlar yemez, asker yer ki çalışsın..."

Ben de talebe kardeşlere: "Bakin Üstad'ın tavsiyesi bu, bu hatıraları okudukça sakın taklit etmeye kalkmayın... Ama hizmet edin..." diyorum.

'İNGİLİZ GOTİK' TARZINI 'NUR GOTİK' TARZINA ÇEVİREREK RİSALE-İ NUR'UN BAŞLIK YAZILARINI YAZDIM

Risale-i Nur eserleri 1956'dan itibaren matbu olarak basılmaya başlandı. Kitapların kapakları ve içindeki başlıklar 1956'dan 1960'a kadar muhtelif karakterdeki huruflarla yazılıyordu. 1960'dan sonra ben bir harf karakteri buldum. İngiliz Gotik tarzını taklid ederek, 'Türk Gotik' hatta 'Nur Gotik' olarak bir harf karakteri yaptım. Alman, İtalyan Gotik de var ama İngiliz Gotik daha uygun geldi bana. Gotik yazıların bazı harfleri karışıktır, okunur durumda değildir. Biz onları okunur duruma getirdik, Nur'a ait bir Gotik oldu yani. Onunla devam etti bu kitap kapağı yazıları.

Bu fikir şöyle geldi aklıma: Kitaplar geliyordu, bakıyorum, üstündeki kapak ve içindeki başlık yazıları hoşuma gitmiyor... Resim ve yazı üzerine çalıştığım için o yazıları uygun göremiyordum. "Bari ben bir yazı örneği çıkarayım da, göndereyim ağabeylere, kabul ederlerse basarlar" diye düşündüm. Öyle yaptım... Kabul gördü... Bundan sonra kapak baskıları hep 'Nur Gotik' tarzı üzerine devam etti. Hala da devam ediyor. Hatta bir gün Lem'alar için yazıların orijinalini bulamışlar, yapamamışlar. Zübeyir Ağabey beni çağırdı İstanbul'a. Sadece Lem'aların yazılarını yazmak için gittim, İstanbul'da yazdım. Sonradan bazı yayınevleri düz yazı karakteri ile de basmaya başladılar.

Refet Kavukçu'nun 1960'dan itibaren 'İngiliz Gotik' tarzından 'Nur Gotik' tarzına çevirdiği yazı stili

Risale-i Nur kitaplarında 1960'a kadar düz harflerle devam eden başlık yazıları

BEDİÜZZAMAN'LA, HÜSEYİN AKSU'NUN BİRİNCİ MECLİS'TE BULUŞMASI.

Hüseyin Aksu bir Alevi Beyi idi. Erzincan Alevilerinin Kürt ırkındandır. Girlevik Şelalesi vardır. Hüseyin Aksu o bölgenin de sahibidir.

Hüseyin Aksu'nun Bediüzzaman'la münasebeti 1920'de açılan İlk Meclis'te buluşarak oluyor. Hz. Üstad bunun küçük defterine, namaz hakkındaki Dördüncü Söz'ü özetle not olarak yazıyor. Hüseyin Aksu da namaza başlıyor Meclis'te. 1938'de Dersim hadisesi yaşanınca, Erzincan'daki bütün Kürtleri sürgün ettiler. Kastamonu ve başka vilayetlere... Hüseyin Aksu da Kastamonu'ya düşüyor. Hz. Üstad da Kastamonu'da o sırada. Orada tekrar buluşuyorlar, bir-kaç kere daha görüşmesi oluyor Bediüzzaman'la. Bunları kendisi anlattı bana.

Hüseyin Aksu 1950'de tekrar döndü Erzincan'a. Ondan sonraki yıllarda bizim dükkâna 'İslam Kitapevi'ne sıkça uğrar orada konuşurduk. Kur'an-ı Kerim alır, götürür camilere dağıtırdı. Camilerde kılandı namazını. Hüseyin Aksu 1976'da vefat etti.

BEDİÜZZAMAN HAZRETLERİ ERZİNCAN'DA

Müşir Zeki Paşa, 4. Ordu Komutanı olarak Erzincan'da 1887–1908 yılları arasında tam 21 yıl süre ile kesintisiz olarak hizmet ediyor. Padişah II. Sultan Abdülhamid Zeki Paşa'yı çok severmiş. Devlete toplam 66 sene hizmet etmiş. 11 adet de nişanı var. Kabri Erzincan'daki Terzibaba¹ Mezarlığındadır.

Bediüzzaman Hazretleri Erzincan'a 1896 yılında 21 yaşlarında iken teşrif ediyorlar. O yıl, önce Erzurum'a geliyor... Erzurum'da iken Zeki Paşa davet ediyor ve üç ay müddetle Erzincan'da kalıyor. Bediüzzaman Hazretleri diyor ki: "Paşa, sen burada hizmet ediyorsun, memnun musun?" "Efendim, memnun olmasam kalmazdım" diyor Zeki Paşa.

Burada, Osman Fevzi (Topçu) Efendi isminde müderris meşayihden bir zat vardı. Tarikatlarının tekkesi vardır. Üstad onun tekkesinde misafir oluyor. Orada üç ay kadar kalıyor; Erzincan'ın muhtelif bölgelerini, beldelerini, köylerini geziyor. Oralarda ilimle uğraşan zatlara, şeyhlerle görüşüyor, mübahaselerde bulunuyor, sorularını cevaplandırıyor. Tekkeye, yani Terzi Baba'nın Tekkesine gidiliyor her gün. O tekke sonradan yıkıldı...

Osman Fevzi Efendi, 1. Millet Meclisi'nde Erzincan milletvekili olarak bulunuyor. Fevzi Efendi ilk Erzincan Mebusudur. 1939'da vefat etti. Onun da Kabri Terzi Baba Mezarlığındadır.

Bediüzzaman Said Nursi
Ressam Refet Kavukçu'nun karakalem çalışması

^{1 1} Terzi Baba: Anadolu'da yetişen evliyanın büyüklerindedir. İsmi Muhammed Vehbî'dir. Hayyât Vehbî diye meşhurdur. 1780 senesinde doğdu. Osmanlı Müellifleri, Sefinet-ül-evliyâ, Esmâ-ül-müellifin adlı eserlerde Erzurum'da, diğer bazı eserlerde ise, Erzincan'da doğduğu yazılmıştır. 1847 senesinde Erzincan'da vefat etti. Dergâhının olduğu yere defnedildi. Bugün burası Terzi Baba Mezârlığı diye anılmakta, mezarlığın ortasında türbesi bulunmaktadır. (Kaynak: İslam Âlimleri Ansiklopedisi)